

Grön bokföring får inte hindra utvecklingen

Aktuella frågor. Grön bokföring kan förvisso ha betydelse, men får inte hindra utvecklingen. Det skriver Bjørn Lomborg, adjungerad professor vid Köpenhamns handelshögskola.

Ett återkommande ämne under FN:s sensationellt misslyckade toppmöte om miljön, Rio +20, var behovet av ett nytt sätt att mäta välstånd.

Många gör gällande att fixeringen vid bruttonationalprodukten, BNP, måste upphöra och en ny grön beräkningsmodell införs. Men det kan vara ett allvarligt misstag.

BNP är egentligen bara en redovisning av alla varors och tjänsters marknadsvärde. Det kan se ut som en lämplig mätare på välstånd, men BNP omfattar sådant som inte gör invånarna rikare och utelämnar det som gör dem rikare.

Ett exempel: Om människor inte kompenseras för skador till följd av miljöförstöring räknas dess negativa effekter inte in i BNP. Betalning för miljöåtgärder ökar BNP, men betyder inte att välstånd har skapats. På liknande sätt skapas egentligen ett ekonomiskt värde när avloppsvatten på naturlig väg renas av våtmarker, men eftersom ingen penningtransaktion ingår räknas det inte in i BNP.

Det är klokt att försöka åstadkomma ett bättre BNP där vinster som idag inte ingår räknas in, där kostnader för externa effekter dras ifrån och där aktiviteter som inte alstrar välstånd utesluts.

Men hur goda avsikterna än är, finns det många förslag som kan åstadkomma ett sämre mått än BNP.

I upptakten till Rio +20 framhölls ett exempel som stöd för en grön bruttonationalprodukt: I Nakivubo-träskmarkerna i Ugandas huvudstad Kampala renas avloppsvatten från staden innan det rinner vidare ut i Victoriasjön. En studie visar att Kampala utan träskets rening skulle behöva ett reningsverk som kostar åtminstone 2 miljoner dollar om året.

Ansvariga i Kampala vägde in både vinsten från avloppsvattenhanteringen – enligt en uppskattning upp till 1,75 miljoner dollar om året – och beräknade kostnader för ett reningsverksbygge och bestämde sig sedan för att skydda området.

"Ekonomisk logik segrade", säger ekonomen Pavan Sukhdev, som tidigare ledde FN:s initiativ för grön ekonomi.

Nakivuboträskmarkerna är ett utmärkt exempel på behovet av en värdering av miljön. Om våtmarken skulle förstöras och lämna plats för en

Författare:

Publicerad 28 juli 2012 00.05

Uppdaterad 28 juli 2012 00.05

Större eller mindre text

Rekommendera 0

Tweet 1

0

E-posta länk till artikeln

Skriv ut artikeln

ANNONS:

3000 kr i välkomstbonus!

Bli kund nu - få upp till 3000 kr att spela för!

casinored.betsafe.com

Bäst på svensk fotboll!

Spela på allsvenskan eller grannen!

Vi har odds ner till division fyra!

www.nordicbet.com/folkbollen

MATCHAD

BOKA ANNONS HÄR >

Aktuella frågor

Migrationsverket: "Vi är stolta"

Varför slutar tjejer idrotta?

Heidi Avellan

” Kvinnorna är få i näringslivet. De blir fler, men mycket långsamt. Två steg fram och ett tillbaka. Ett stort problem, menar finansminister Anders Borg...

Sydsvenskans politiska redaktör bloggar om samhällsutveckling en - från Malmö till månen.

Läsarpulsen

1 Lundateknik snart i datorer

2 Så blev "Sommar" en hit

3 21-åring sköts under bollspel

4 SAS köper nya plan

5 Växlingskontor kritiseras av FI

6 Agon Mehmeti väljer Albanien

7 Heberlein: "Sjukt normalt"

8 Badnotan svämmade över

9 Bråkande gav sig på man

10 Skånska hotell blir porrria

Vad är detta?

Toppnyheterna just nu

Ryssland: Snowden är inte här

Lundateknik snart i datorer

Badnotan svämmade över

SAS köper nya plan

Så blev "Sommar" en hit

ny stadsdel så vet man att vinsten skulle behöva vara åtminstone 1,75 miljarder dollar högre än kostnaderna.

Men det finns en betydande risk att miljövärdering utnyttjas för politiska syften. Beslutsfattarna i Kampala bestämde sig för att skydda området. En annan beskrivning är att de avstod från att överväga andra möjligheter.

De som kämpar för grön växling väljer ofta att skydda miljön, men en lösning som den för Nakivuboträskmarkerna är helt obefogad. Träsket ligger nära såväl stadens centrum som dess industriområde. I Kampala råder brist på mark. Den nettovinst som en ny stadsdel – i träskets ställe – skulle kunna medföra, tack vare nya arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt, skulle bli avsevärt högre än 1,75 miljarder dollar. Det finns en anledning till att få stora, rika städer, om ens någon, har ett exploaterat träsk i centrum.

Om gröna åtgärder används för förhållandevis små miljövinster kan resultatet bli att människor får det sämre eftersom det sker på bekostnad av arbetstillfällen, välbefinnande och välfärd. Nakivuboträskmarkerna är inte ett exempel på att ekonomisk logik segrar utan ett misslyckande där valmöjligheterna inte övervägts och valet inte blivit det bästa.

Tänk om våra förfäder hade gjort en liknande värdering och bestämt sig för att till varje pris skydda våtmarker. Då skulle en stor del av nedre Manhattan fortfarande ha varit ett träsk till en ofantlig kostnad för samhället och inte förvandlats till New York Citys kraftcentrum.

Grön bokföring kan få fler sidoeffekter än ett konventionellt förfaringsätt. I grön bruttonationalprodukt ingår oräknade förluster. På så sätt undviks att risken att välbefinnandet får för högt värde, men samtidigt redovisas inte innovationsvinster som kan vara mycket högre.

Världsbanken gör gällande att ett grönt förhållningssätt innebär att man måste ta med i beräkningen att vi genom användning av fossila bränslen berövar kommande generationer dessa resurser. Men i själva verket har användningen av just fossila bränslen under de senaste 150 åren genom forskning och innovation medfört häpnadsväckande framsteg när det gäller antibiotika, telekommunikationer och IT. Och de fortsätter att vara en tillgång framöver, men räknas inte med.

Samtidigt som vi har använt fossila bränslen har vi hittat nya resurser och upptäckt nya metoder, till exempel så kallad fracking, hydraulisk spräckning av berg. Det är en metod som har ökat tillgången på naturgas dramatiskt och pressat ner kostnaden för utvinning. Sådant bidrar till att göra samhället oerhört mycket rikare i framtiden – men skulle inte komma med i en grön BNP-bokföring.

Grön bokföring skulle också ha kunnat få våra förfäder att avstå från att avverka skog eftersom det skulle ha medfört att en värdefull resurs försvann. Men övergången från skogslandskap till odlingslandskap och jordbruk ledde vidare till städer och civilisation. Och efter det följde innovation och i slutändan ett betydligt ökat välbefinnande.

Även om bruttonationalprodukten inte är en perfekt mätare inriktar sig de flesta maktavare fortfarande på BNP. Att det finns ett starkt samband mellan BNP och slutsatser om tillståndet i samhället värderas högt.

Ett land som har högre BNP har som regel lägre barnadödlighet, högre medellivslängd, bättre utbildning, mer demokrati, mindre korruption, större livsnöjdhet och renare miljö.

Grön bokföring kan förvisso ha betydelse, men får inte hindra utvecklingen.

Bjørn Lomborg

Copyright Project Syndicate, 2012.

Översättning: Ingrid H Fredriksson

Lördag 28 juli 2012

Skribenten

Bjørn Lomborg är adjungerad professor vid Köpenhamns handelshögskola och chef för tankesmedjan Copenhagen Consensus Center. Han har skrivit böckerna *The Skeptical Environmentalist* och *Cool it* (översatt till svenska: *Cool it: den skeptiska miljövännens guide till den globala uppvärmningen*).

"Att skära ner och flytta runt leder inte till förbättring."

"Stoppa gubbväldet i Bryssel!"

"I kväll när jordgubbarna plockas fram, skänk en tanke till de bin och flugor som gjort det möjligt."

"Demonstranterna har gjort tydligt att demokrati i en avskalad form inte fungerar."